SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 459/2021-64

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku (sudca spravodajca) a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [redacted], [redacted], [redacted] zastúpeného advokátom JUDr. Miroslavom Miertom, Tvrdého 4, Žilina, proti uzneseniu Krajskej prokuratúry v Žiline č. k. 2 Kv 26/19/5500-26 z 24. novembra 2020 a rozhodnutiu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/3 GPt 105/21/1000 z 20. mája 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.
Skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 459/2021 z 26. augusta 2021 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľa doručenú ústavnému súdu 20. júla 2021, z ktorej vyplýva, že sťažovateľ 6. apríla 2017 na [redacted] v [redacted] viedol bicykel, za ktorým v ruke ťahal káričku. Sťažovateľa spozorovala policajná hliadka, ktorá s cieľom kontroly zastavila policajné vozidlo pred sťažovateľom, no ten sa práve nachádzal na úrovni brány svojho rodinného domu a zamieril domov. Jeden z policajtov ho mal vyzvať, aby sa vrátil na cestu. Sťažovateľ žiadal policajtov, aby sa legitimovali, uviedli dôvod, prečo by mal tak konať, a upozornil ich, že sa nachádzajú pred jeho pozemkom. Po tejto žiadosti sa policajti mali rozbehnúť a vstúpiť na pozemok sťažovateľa, kde začali sťažovateľa ťahať smerom k bráničke. Sťažovateľ sa im mal vyšmyknúť, no mal si spôsobiť zranenie preukázané znaleckým posudkom. Sťažovateľ nemá vedomosť o žiadnom priestupkovom konaní voči jeho osobe.

2. Z podnetu sťažovateľa 18. mája 2017 bolo začaté trestné stíhanie podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku (ďalej len „TP“) vo veci zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. b) Trestného zákona (ďalej len „TZ“), prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 a 2 písm. a) TZ a zločinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 a 3 písm. a) TZ. Uznesením vyšetrovateľa Policajného zboru ČVS: SKIS-131/OISS-V-2017 z 18. septembra 2020 bolo trestné stíhanie podľa § 215 ods. 1 písm. b) TP zastavené. Verzie priebehu udalosti prezentované sťažovateľom a políciou boli odlišné.

3. Zo správy o výsledku objasňovania na úseku cestnej dopravy zo 6. apríla 2017, ktorá je súčasťou priloženého vyšetrovacieho spisu, vyplýva, že dosiaľ neznámy cyklista (sťažovateľ) viedol bicykel spôsobom, že v ľavej ruke držal káričku a bicykel viedol od jedného okraja vozovky na druhý okraj vozovky. Na základe takéhoto riadenia bicykla začala hliadka zastavovať cyklistu spôsobom, že sa s vozidlom zaradili pred cyklistu a pomocou zastavovacieho terča a ústnym vyhlásením *„polícia stojte“* ho zastavovali predpísaným spôsobom. Cyklista začal znižovať rýchlosť a s bicyklom ostal stáť pri pravom okraji vozovky. Policajti vozidlo zastavili cca 5 metrov od cyklistu. Po vystúpení jedného z policajtov z vozidla sa cyklista rozbehol do brány rodinného domu č. [redacted] na [redacted], pričom tlačil bicykel vedľa seba po ľavej strane, pričom mimo vozidla sa už nachádzal aj druhý policajt. Cyklista sa spolu s bicyklom snažil vojsť do brány rodinného domu, pričom opätovne bol vyzvaný, aby zastal. Cyklista nereagoval a potiahol bicykel do dvora za bráničku, pričom bicykel držal za riadidlá. Cyklista následne sotil bicykel, pričom niečo nezrozumiteľne odvrkol a nerešpektoval výzvu. Bicykel zachytil za sedlo [redacted] a neznámy cyklista pri tomto úkone mimo zavinenia policajtov spadol nekoordinovane sám na chodník (pravdepodobne zakopol o pedál na pravej strane bicykla). Pri tomto páde na chodník nebolo vidieť žiadne vonkajšie poranenie. Obaja policajti mu ihneď priskočili na pomoc, pričom ho mali dvíhať zo zeme. V tom mal cyklista začať rozhadzovať rukami a kopať nohami, z čoho bolo zrejmé, že bude nasledovať útok na osoby policajtov. Po výzve, aby sa cyklista ukľudnil, pretože inak budú musieť použiť donucovacie prostriedky, obaja policajti použili donucovacie prostriedky (chvaty, hmaty), pretože sa cyklista správal nepríčetne (zrejme bol pod vplyvom alkoholických nápojov), malo to vyplývať z jeho reči, artikulácie, neprítomného pohľadu a zápachu. Cyklista sa im mal vytrhnúť a rýchlymi krokmi ujsť k dverám rodinného domu, kde mal cyklista zazvoniť. Tu k nemu priskočili policajti, ktorí ho mali opäť vyzvať, aby preukázal svoju totožnosť, načo cyklista na túto výzvu nereagoval, a po tomto mal cyklista ujsť za rodinný dom a stratiť sa policajtom z dohľadu, pričom policajti už cyklistu neprenasledovali. Bicykel ostal za otvorenou bráničkou. Na mieste mali policajti počkať ešte 3 až 5 minút. Keďže nikto neotváral, policajti pokračovali v hliadkovej službe. Pri služobnom zákroku mali byť použité najmiernejšie donucovacie prostriedky, pretože osoba bola staršieho veku a k zraneniu tejto osoby nedošlo.

4. Krajská prokuratúra napadnutým uznesením podľa § 193 ods. 1 písm. c) TP sťažnosť sťažovateľa zamietla ako nedôvodnú s odôvodnením, že namietaná trestná činnosť policajtov sa z dostupných dôkazov ukázala ako nepreukázateľná.

5. Sťažovateľ podal na generálnej prokuratúre podnet na preskúmanie postupu krajskej prokuratúry, ktorá ho odložila ako nedôvodný a navyše oneskorene podaný.

II.
Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ napadnutým rozhodnutiam vytýka nevysporiadanie sa s jeho námietkami, najmä s rozporom dĺžky zásahu policajtov zaznamenaného GPS systémom v služobnom vozidle, s výpoveďami policajtov (podozrivých) a chybné obsadenie posádky služobného vozidla, ktoré nekorešpondovalo s inštruktážnym záznamom. Sťažovateľ uviedol, že podľa údajov z GPS systému mal zákrok trvať do jednej minúty. Podozrivý uviedol, že celý zákrok trval päť minút a ďalších päť minút čakali pred dvorom rodinného domu. Tomu podľa sťažovateľa nekorešponduje údaj GPS systému, ktorý zaznamenal pohyb služobného vozidla policajtov tak, že v čase 14:50:51 dosahovalo vozidlo rýchlosť 29 km/h, v čase 14:51:51 vozidlo dosahovalo rýchlosť 0 km/h a v čase 14:52:51 vozidlo dosahovalo rýchlosť 34 km/h.

7. Navrhuje, aby bola vykonaná rekognícia, prostredníctvom ktorej bude môcť identifikovať osoby, ktoré ho mali napadnúť (rovnako žiada vykonať rekogníciu z dôvodu rozpoznania podozrivých policajtov svedkami, ktorých mali v inkriminovaný deň zastaviť). Navrhuje tiež vykonať rekonštrukciu vzhľadom na protichodné tvrdenia podozrivých a sťažovateľa a zároveň tiež navrhuje vykonať konfrontáciu.

8. Rovnako navrhuje vypočuť osoby [redacted] s cieľom zistiť, kde sa tieto osoby nachádzali v inkriminovaný deň a v inkriminovanom čase, a zabezpečiť tieto údaje aj prostredníctvom GPS súkromných a služobných telefónov. Namieta tiež postup pri znaleckom vyšetrovaní jeho duševného stavu znalkyňou, zaujatosť vyšetrovateľky a tiež odňatie možnosti klásť znalcovi otázky.

9. Sťažovateľ namieta zásah do jeho práv tiež pri zabezpečovaní nahrávky telefonických hovorov bez jeho vedomia.

10. Sťažovateľ argumentuje, že po danom incidente v ten istý deň bol ošetrený vo Fakultnej nemocnici v [redacted], kde mu bolo diagnostikované podvrtnutie pravého kolenného kĺbu s natiahnutím vonkajšieho postranného väzu kolena s dobou liečenia 10 až 14 dní. Namieta vyšetrovateľom uvádzanú možnú konzumáciu alkoholu, čo sťažovateľ vylučuje, pretože sa do nemocnice dostavil vlastným automobilom.

11. Sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv na nedotknuteľnosť osoby a súkromia podľa čl. 16 ods. 1, na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 1 ods. 2 a 3, na ochranu osobných údajov podľa čl. 22 ods. 1, na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a komunikácie podľa čl. 7 a na ochranu osobných údajov podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 3 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a na súkromný a rodinný život podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Sťažovateľ ďalej navrhuje zrušiť ním napadnuté rozhodnutia.

III.
Vyjadrenie generálnej prokuratúry a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie generálnej prokuratúry:

12. Generálna prokuratúra vo svojom vyjadrení uviedla, že identifikovala dva problémové okruhy postupov, ktorými sa mohlo zasiahnuť do práv sťažovateľa. V prvom rade ide o jednorazove úkony, ktoré spočívajú v zabezpečení telefonického hovoru syna sťažovateľa na tiesňovú linku bez súdneho príkazu, v zásahu do osobných údajov sťažovateľa obsahom telefonického hovoru a v zásahu do práv sťažovateľa spôsobom vykonania psychologického vyšetrenia. Generálna prokuratúra zastáva názor, že pre nedostatok aktívnej legitimácie sťažovateľa, resp. uplynutie zákonnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti, je ústavná sťažnosť v tejto časti neprípustná. V druhom prípade ide o priebeh dokazovania a z neho vyplývajúce právoplatné rozhodnutie o zastavení trestného stíhania. Vzhľadom na to, že sťažovateľ si neuplatnil právo na náhradu škody, sú viaceré ním uvádzané ustanovenia medzinárodných dohovorov neaplikovateľné. Vzhľadom na vyčerpávajúce prípravné konanie a zákonné a opodstatnené vydané právoplatné rozhodnutie o zastavení trestného stíhania nemohlo dôjsť ani k porušeniu ústavou garantovaných práv sťažovateľa.

13. Generálna prokuratúra ďalej uviedla, že ak sa sťažovateľ domáhal vykonania ďalších vyšetrovacích úkonov, ich zabezpečenie vysoko presahovalo potrebu nevyhnutnú pre rozhodnutie vo veci samej a javia sa ako nadbytočné a niektoré už nie je možné pre časový odstup ani zabezpečiť. V závere vyjadrenia generálna prokuratúra uviedla, že sťažovateľ nemôže žiadať ochranu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože si neuplatnil nárok na náhradu škody proti konkrétnej osobe.

III.2. Replika sťažovateľa:

14. Sťažovateľ argumentuje, že ním navrhované vyšetrovacie úkony smerovali nielen k ustáleniu osôb, ale predovšetkým k objektívnemu zisteniu priebehu skutku, pričom nie jeho vinou tieto úkony neboli vykonané a zabezpečené. Podľa neho *„do dnešného dňa“* nebolo vysvetlené, akú potrebu a prínos malo zabezpečenie nahrávky telefonického hovoru syna sťažovateľa. K uplynutiu lehoty na podanie ústavnej sťažnosti sťažovateľ argumentuje, že protiprávny zásah naďalej trvá. Nesúhlasí s názorom generálnej prokuratúry o neuplatnení si náhrady škody v trestnom konaní, pretože samotná skutočnosť, že vyšetrovateľ PZ nevzniesol obvinenie voči konkrétnej osobe, nezakladá následok, že na sťažovateľa nie je možné uplatniť čl. 6 dohovoru. V rámci porušenia čl. 8 dohovoru sťažovateľ uviedol, že orgány činné v trestnom konaní viacerými zásahmi porušili jeho právo na súkromie. V rámci predmetného trestného konania orgány činné v trestnom konaní hodnotili dôkazy jednostranné a účelovo, a to vždy v neprospech sťažovateľa a zameriavali sa na nezdôveryhodnenie jeho osoby.

IV.
Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Ústavný súd predovšetkým k namietanému statusu sťažovateľa ako poškodeného uvádza, že v minulosti už vyslovil (I. ÚS 172/2018), že práva obsiahnuté v dohovore vykladá v intenciách judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESĽP“), z ktorej okrem iného vyplýva, že čl. 6 dohovoru je v zásade aplikovateľný, pokiaľ sa poškodený k trestnému konaniu pripojí s cieľom získať náhradu škody, ktorá mu bola trestným činom spôsobená. Namietať porušenie práv vyplývajúcich z čl. 6 dohovoru nebude môcť ten poškodený, ktorý sa trestného konania zúčastňuje len s cieľom prispieť k odsúdeniu obvineného (Corbu proti Rumunsku, rozhodnutie z 31. 3. 2009, č. 27396/04).

17. Zo zápisnice o trestnom oznámení zo 7. apríla 2017 vyplýva, že sťažovateľ k otázke spôsobenej škody uviedol, že sa cíti uvedeným skutkom poškodený. Ďalej uviedol, že pri namietanom zákroku polície mu bolo spôsobené poranenie pravého kolena, pričom v závislosti od výsledkov vyšetrenia avizoval doloženie aj bodového hodnotenia jeho zranenia, a teda aj výšky škody.

18. V zmysle judikatúry ESĽP nároky tretích strán (poškodených) na náhradu škody, ktoré si uplatnili v trestnom konaní, sú garantované čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to od okamihu, od ktorého boli v trestnom konaní uplatnené, bez ohľadu na to, či v trestnom konaní bolo vznesené obvinenie konkrétnej osobe [rozhodnutie ESĽP Javor a Javorová proti Slovenskej republike z 15. 9. 2015, sťažnosť č. 42360/10, bod 66, obdobne rozsudok ESĽP vo veci Bíro proti Slovenskej republike z 27. 6. 2006, sťažnosť č. 57678/00 (IV. ÚS 303/2021)].

19. ESĽP v uvedenom rozsudku vo veci Javor a Javorová, konkrétne v bode 53 uviedol, že judikatúra všeobecných súdov jasne, priamo a jednoznačne vyriešila otázku týkajúcu sa najskoršieho možného momentu, keď možno riadne uplatniť nárok poškodeného v trestnom konaní. Týmto momentom je úplný začiatok trestného konania. V tomto kontexte bolo uznané, že trestné oznámenie poškodenej osoby, v ktorom sa často uvádza aj nárok na náhradu škody, treba považovať za integrálnu súčasť trestného konania, pričom oznámenie je jej prvým krokom (pozri bod 22 a 24 rozsudku).

20. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ môže ako poškodený v trestnom konaní požívať ochranu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a v zásade aj čl. 46 ods. 1 ústavy aj v prípade, ak si nárok na náhradu škody neuplatnil voči konkrétnej osobe už od úplného začiatku trestného konania.

21. K obrane prokuratúry, že sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť oneskorene, ústavný súd konštatuje, že preskúmanie zákonnosti postupu okresnej prokuratúry podľa príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019 síce nepredstavuje prostriedok nápravy, ktorý sťažovateľ musí nevyhnutne vyčerpať. V prípade, že sťažovateľ túto možnosť nevyužije, vzhľadom na to, že nejde o opravný prostriedok, ktorý je zakotvený v zákone, a jeho publikácia neprezumuje vedomosť sťažovateľa, ústavný súd nepovažuje ústavnú sťažnosť za predčasne podanú. Ak však sťažovateľ postupuje v zmysle príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019 a po vyčerpaní tohto prostriedku nápravy sa obráti na ústavný súd v lehote dvoch mesiacov od doručenia oznámenia o vybavení takého

podnetu, potom ústavný súd ústavnú sťažnosť považuje za podanú v zákonnej lehote. Sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť 20. júla 2021 v nadväznosti na akt generálnej prokuratúry z 20. mája 2021, teda ústavnú sťažnosť uplatnil včas.

22. Podstatou ústavnej sťažnosti sú námietky sťažovateľa na postup orgánov činných v trestnom konaní pri vyšetrovaní trestnej veci z podnetu sťažovateľa.

23. Pri rozhodovaní o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb ústavný súd už mnohokrát vyslovil právny názor, podľa ktorého právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby alebo na podanie obžaloby proti nej na súde prokurátorom nemožno považovať za súčasť základného práva sťažovateľa na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03), t. j. právo na vznesenie obvinenia, prípadne podanie obžaloby nemá ústavný základ, a teda nepožíva ústavnú ochranu. Ani z čl. 6 dohovoru nevyplýva právo na začatie a vedenie trestného stíhania proti tretej osobe alebo právo na jej odsúdenie v trestnom konaní (porov. rozhodnutie ESĽP vo veci Dziedzic proti Poľsku č. 50428/99 z 25. 11. 2003, bod 6; rozsudok vo veci Helmers v. Švédsko č. 11826/85 z 29. 10. 1991, bod 29; rozsudok vo veci Kusmierek v. Poľsko č. 10675/02 z 21. 9. 2004, bod 48).

24. Ústavný súd už v judikatúre ustálil, že vymedzenie trestného činu, stíhanie páchateľa a jeho potrestanie je vecou vzťahu medzi štátom a páchateľom trestného činu. Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje podľa pravidiel trestného konania o tom, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchateľom a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych práv oznamovateľa trestného činu, resp. poškodeného (m. m. I. ÚS 68/2012). Sťažovateľovi zo základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (v tomto prípade) vyplýva iba právo, aby sa orgány činné v trestnom konaní jeho sťažnosťou proti uzneseniu o zastavení trestného stíhania zákonným spôsobom zaoberali (III. ÚS 98/2021).

25. Ústavný súd pri preskúmavaní namietaného postupu zohľadňoval inštitút trestného konania ako procesu *ultima ratio*. Neprehliadal pritom na judikatúru ESĽP, ktorý okrem iného v rozhodnutí zo 4. decembra 2003 vo veci M.C. proti Bulharsku (sťažnosť č. 39272/98) týkajúcom sa prípadu porušenia práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 dohovoru judikoval, že aj keď je vo všeobecnosti na vôli zmluvných štátov dohovoru, akým spôsobom zaistia ochranu jednotlivcov pred zásahmi iných jednotlivcov do označeného práva, pokiaľ sú v hre základné hodnoty a aspekty súkromného života, musia zmluvné štáty využiť aj účinné trestnoprávne nástroje, a to nielen zakotvenie príslušných inštitútov a skutkových podstát v pozitívnom práve, ale tiež efektívne vyšetrovania a stíhanie v konkrétnej trestnej veci (III. ÚS 759/2017).

26. Ústavný súd uvádza, že skutok (alebo určitý dej, ktorý sa odohral) sa nestáva trestným činom len preto, že ho za trestný čin označí poškodený (sťažovateľ). Poškodený má právo podávať opravné prostriedky v rozsahu vymedzenom TP a orgány činné v trestnom konaní majú následne povinnosť sa nimi zaoberať a rozhodnúť o nich, avšak posúdenie, či skutok napĺňa alebo nenapĺňa definičné znaky trestného činu (§ 8 TZ), resp. či sú prítomné okolnosti vylučujúce jeho protiprávnosť ako jedného z definičných znakov trestného činu, je plne v ich kompetencii. Každý má síce zákonný nárok na to, aby sa jeho podaniami, návrhmi a sťažnosťami kompetentné orgány zaoberali a aby ich vybavili, avšak nikto nemá nárok na to, aby výsledok tohto vybavenia zodpovedal jeho predstave (III. ÚS 173/2018).

27. Ústavný súd konštatuje, že ak má byť vyšetrovanie účinné, musí spĺňať všetky kvalitatívne znaky. Predovšetkým musí byť adekvátne, teda spôsobilé viesť k objasneniu právne relevantných častí skutkového deja, a ak je to namieste, k zisteniu a potrestaniu zodpovedných osôb. Vyšetrovanie musí byť riadne a dôsledné. Príslušné orgány musia prijať všetky rozumné kroky, aby zaistili dôkazy vo vzťahu k udalosti, a vždy vyvinúť úprimnú snahu zistiť, čo sa stalo. Zásadne sa nesmú spoliehať na unáhlené alebo zjavne nepodložené závery, aby vyšetrovanie zastavili alebo ukončili. Vyšetrovanie musí byť vedené urýchlene, v primeranej lehote a nezávisle. Tieto požiadavky sú vzájomne previazané. Ich prieskum vyžaduje kumulatívny prístup. Nejde o povinnosť dosiahnuť konkrétny výsledok, ale použiť efektívne vyšetrovacie prostriedky (III. ÚS 197/2021).

28. Ústavný súd v rámci úplného meritórneho prieskumu konštatuje, že v okolnostiach veci je značne problematické identifikovať namietaný „nezáujem“ polície a prokuratúry ako ústavne problematicky. Prokurátor reagoval na námietky sťažovateľa takto: *„Z vykonaného dokazovania a zabezpečených dôkazov, vrátane skutočností prezentovaných oznamovateľom možno vzniknutú situáciu hodnotiť nanajvýš tak, že existuje rozpor vo vnímaní incidentu poškodeným a podozrivými.“* K pochybnostiam vyplývajúcim zo systému GPS uviedol, že *«oproti hodnoteniu poškodeného nepovažujem tvrdenia vypočutých zasahujúcich policajtov za relevantne disproporčné k údajom vyplývajúcim zo záznamov o prevádzke vozidla, ani čo sa týka vysvetlenia toho, ktorá osádka ho v danom časovom úseku používala a ani čo sa týka priebehu pohybu a zásahu v mieste bydliska poškodeného... V tomto prípade vyjadrenia vo výpovediach svedkov... možno normálne a prirodzene vykladať tak, že... celá udalosť mohla trvať do cca 5 min., znamenajú v zásade to, že to cele „prebehlo rýchlo“... a ich následné vyjadrenie ohraničovalo maximálnu možnú dĺžku incidentu vnímanú s odstupom času, ale...nevylučovalo aj kratší čas...».* K rekognícii podľa fotografií prokurátor uviedol, že ju považoval za neúčelnú: *«jednak svedok... už pri výsluchu v roku 2018 hoc povedal aj to, že „mu pripadali mladí“, zároveň uviedol, že ich nevie opísať „do tváre“, „videl len tie zelené vesty“, ale aj on a svedkyňa... mohli byť zjavne ovplyvnení pohľadom poškodeného, keďže tento ich mal viezť oboch súčasne na výsluch a minimálne pri tomto ich oboznamovať s jeho verziou nielen incidentu, ale aj popisu policajtov...»* K namietaným nedostatkom znaleckého dokazovania uviedol, že *„... boli obsiahnuté už v žiadosti splnomocneného zástupcu poškodeného o preskúmavanie postupu vyšetrovateľa z 29.03.2018, k týmto boli dôvody iného vyhodnotenia a neakceptovania takýchto námietok zo strany dozorujúceho prokurátora uvedené už vo vyrozumení... z 27.04.2018“.* K návrhu na dokazovanie prokurátor konštatoval, že *„rekognície podozrivých poškodeným, rekonštrukcie incidentu, konfrontácie poškodeného a podozrivých – tieto by podľa môjho názoru nemohli priniesť vyjasnenie rozhodných skutočností...výsluchy príslušníkov PZ, čo sa týka* [redacted] *a* [redacted] *boli uskutočnené, ďalšie (*[redacted] *a* [redacted] *sa nejavia už potrebné z dôvodu vyššie prijatého záveru o nepravdepodobnosti verzie o komplote so zámenou príslušníkov zasahujúcich na mieste incidentu...“.*

29. Z judikatúry ESĽP vyplýva, že musia byť vyšetrené rôzne verzie udalosti a hypotézy a nie je možné sa zamerať iba na jednu. Nie je v súlade s dohovorom, ak úrady opomenuli vyšetriť jednu z verzií, ktorá prichádza do úvahy (Giuliani a Gaggio proti Taliansku, rozsudok veľkého senátu z 24. 3. 2011). Vyšetrovanie musí byť efektívne, čo znamená, že závery vyšetrovania musia byť založené na dôkladnej, objektívnej a nestrannej analýze všetkých relevantných skutočností.

Akékoľvek nedostatky vo vyšetrovaní, ktoré pokrývajú jeho schopnosť zistiť okolnosti prípadu alebo zodpovednej osoby, vedú k rozporu s požadovanou mierou efektivity. Zo zásady vyšetrovacej ani zo zásady materiálnej pravdy však nevyplýva povinnosť vyšetrovateľa vykonať všetky dôkazy, ktoré bolo možné vykonať. Tie zásady sú len o tom, že obstarávať a vykonávať dôkazy možno aj nezávisle na procesnej iniciatíve účastníka konania.

30. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom napadnutého uznesenia, v ktorom prokurátor krajskej prokuratúry konštatoval nepochybnosť tam konštatovaných zistení, že podozriví policajti nespáchali trestný čin. Ústavný súd je toho názoru, že v dotknutom uznesení sa prezentované právne závery opierajú o skutkové zistenia, ktoré korešpondujú vykonanému dokazovaniu. Odôvodnenie predmetného rozhodnutia nijako nesignalizuje ľubovôľu rozhodovania, keďže prezentuje všetky relevantné dôkazy a ich vyhodnotenie smerujúce ku skutkovému záveru, že podozriví nespáchali skutok, ako ho prezentoval sťažovateľ (poškodený).

31. Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (napr. III. ÚS 38/05, III. ÚS 278/06).

32. Ústavný súd, hodnotiac preskúmavané trestné konanie ako celok, konštatuje, že orgány činné v trestnom konaní postupovali pri vyšetrovaní trestnej činnosti tak, aby bol náležite zistený skutkový stav. Ústavný súd je tak toho názoru, že z hľadiska materiálnej ochrany ústavnosti sťažovateľom namietaným postupom nemožno pripísať ústavnoprávnu relevanciu.

33. Skutočnosť, že sťažnosť nebola vyhodnotená v súlade s predstavou sťažovateľa, nie je relevantným dôvodom na konštatovanie porušenia jeho základných práv zaručených ústavou a dohovorom. Právny názor sťažovateľa odlišný od toho, ktorý v tejto veci zaujala krajská prokuratúra a generálna prokuratúra, nemôže viesť k záveru, že napadnuté uznesenie krajskej prokuratúry a rozhodnutie generálnej prokuratúry je z ústavného hľadiska neakceptovateľné, prípadne neudržateľné a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajskej a generálnej prokuratúry svojím vlastným.

34. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľa vo vzťahu k namietanému porušeniu jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nevyhovel, čo zároveň determinovalo nevyhovujúci záver aj vo vzťahu k ostatným uplatneným referenčným normám.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. marca 2022

Peter Straka
predseda senátu